

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-3-73 (Menfi Tespit/Muafiyet)
Karar Sayısı : 04-22/234-50
Karar Tarihi : 25.3.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rifki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER: Onur Yelda YÜKSEL, Alper KARAKURT

C. BİLDİRİMDE BULUNAN

: BBA Beymen Boğaziçi Alboy Mağazacılık Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Prof. Dr. Arif ESİN
Akaretler Sıraevleri S. Seba Cad. No: 35 Beşiktaş 34357 İstanbul

D. TARAFLAR

: BBA Beymen Boğaziçi Alboy Mağazacılık Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Büyükdere Cad. Noramin İş Merkezi Kat:B/4 34398 Maslak-İstanbul

BBA Beymen Boğaziçi Alboy Mağazacılık Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. Bayileri

E. DOSYA KONUSU: BBA Beymen Boğaziçi Alboy Mağazacılık Tekstil San. ve Tic. A.Ş.'nin "Benetton" markalı ürünlerin dağıtımını yapmak üzere bayi niteliğindeki teşebbüslerle imzaladığı "Bayilik Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 16.6.2003 tarih, 2732 sayı ile giren ve en son 22.12.2003 tarih ve 6289 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4., 5. ve 8. maddeleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 19.3.2004 tarih ve 2003-3-73/MM-04-YY sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Raporu 19.3.2004 tarih ve REK.0.07.00.00/66 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-22 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

04-22/234-50

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ :İlgili raporda;

BBA Beymen Boğaziçi Alboy Mağazacılık Tekstil San. ve Tic. A.Ş.'nin "Benetton" markalı ürünlerin dağıtımını yapmak üzere bayi niteliğindeki teşebbüslerle imzaladığı "Bayilik Sözleşmesi"nin, 2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı,

ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. İlgili Ürün Pazarı

İlgili ürün pazarı anlaşma konusu mal veya hizmetler ile alıcı açısından ürünün özellikleri, fiyatları ve kullanım amaçları bakımından bunlarla değiştirilebilir ya da bunları ikame edebilir kabul edilen mal veya hizmetleri kapsamaktadır.

Genel anlamda tekstil sektörü, hazır giyim, dokuma ve ev tekstili gibi pek çok alt segmenti bünyesinde barındırmaktadır. BBA Beymen Boğaziçi Alboy Mağazacılık Tekstil San. ve Tic. A.Ş. hazır giyim alt segmentinde faaliyette bulunmaktadır. Söz konusu hazır giyim ürünlerinin tüketici gözündeki kullanım farklılıklarından hareketle, ilgili ürün pazarının belirlenmesinde talep ikamesi açısından ayırtırmaya gidilmesi söz konusu olabilse de, bu noktada arz ikamesi de göz önünde bulundurulmuştur.

Kendi koleksiyonlarını oluşturabilme ayrımı gözetmeksizin, hazır giyim sektöründe faaliyette bulunan teşebbüsler açısından, belirli bir giyim türünden diğerine geçişte önemli oranda yatırım gerekliliğinin bulunmaması ve dolayısıyla ciddi bir risk alınmaması, nispi fiyatlardaki küçük ve geçici değişiklikler sonucunda teşebbüslerin üretimlerini kısa sürede diğer giyim türlerine kaydırabilmeleri sonucunu doğurmaktadır. Belirli ürün türlerinin seçilmesi de teşebbüslerin odaklaşma tercihlerinin bir sonucu olarak görülebilecektir. Dolayısıyla, genel olarak tekstil sektörünün de tipik bir özelliğini teşkil eden söz konusu üretim esnekliği, çeşitli hazır giyim ürünlerinin aynı pazar içinde değerlendirilmesini mümkün kılmaktadır. Kaldı ki, bu ürün türlerinin ayrı pazarlar olarak ele alınması, başvuruya konu olan sözleşmenin değerlendirilmesi açısından da bir farklılık yaratmayacaktır. Bu hususlar göz önüne alınarak, incelemeye konu dosya açısından ilgili ürün pazarı "*hazır giyim ürünleri pazarı*" olarak tespit edilmiştir.

04-22/234-50

H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili ürünün tüm Türkiye'ye satışının yapılabilmesi ve çeşitli bölgeler bazında rekabet koşullarında farklılıkların bulunmaması nedeniyle, ilgili coğrafi pazar *Türkiye Cumhuriyeti* sınırları olarak tespit edilmiştir.

H.2. Taraflar

H.2.1. BBA Beymen Boğaziçi Alboy Mağazacılık Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. (BBA Beymen)

BBA Beymen kozmetik, tekstil ürünleri ve aksesuarları üretimi ve pazarlaması, kumaş ve ayakkabıcılık alanında faaliyet göstermektedir. Boyner Holding A.Ş. grubu içinde yer alan BBA Beymen'in ortaklık yapısı Tablo-1'de sunulmaktadır:

Tablo-1: BBA Beymen'in Ortaklık Yapısı

Pay Sahibi	Pay Miktarı (TL)	Pay oranı (%)
Boyner Holding A.Ş.	62.491.361.390.065	99,98647
Ascott Konfeksiyon Turizm San. Tic. A.Ş.	677.900.000	0,00108
Altınyıldız Mens. Konf. Fabr. A.Ş.	678.000.000	0,00108
Bofis Boyner Marka İletişim ve Tic. A.Ş.	678.000.000	0,00108
Altınpetrol Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	29.432.629	0,00005
Hasan Cem Boyner	1.675.257.983	0,00265
Neylan Dinler	1.658.749.450	0,00265
Lerzan Boyner	268.185.689	0,00043
Latife Boyner	264.369.764	0,00042
Zahide Leman Halulu	268.112.381	0,00043
Güzide Germirli	2.259.413.255	0,00362
Toplam	62.499.818.811.216	99,99997

H.2.2. Bayiler

Anlaşmanın diğer tarafında ise BBA Beymen'in temsilcisi olduğu ve/veya yine bu firma tarafından üretilen "Benetton" markalı ürünlerin perakende satışını yapmak üzere görevlendirilecek ve bildirim konusu sözleşmede "Bayi" olarak nitelendirilen teşebbüsler bulunmaktadır. Bu bayilerin faaliyet alanını ilgili ürünlerin dağıtımı yoluyla pazar içinde yeniden satışı oluşturmaktadır.

04-22/234-50

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. Menfi Tespit Deęerlendirmesi

Bildirim konusu "Bayilik Sözleşmesi" Türkiye'de Benetton markalı ürünlerin sağlayıcısı konumundaki BBA Beymen ile, anlaşmanın amaçları bakımından üretim ve dağıtım zincirinin daha alt seviyesinde faaliyette bulunacak ve bu ürünlerin tüketicilere perakende düzeyde satışını yapacak olan bayiler arasındaki tedarik ilişkisinin esaslarını ve yeniden satışın hangi koşullar çerçevesinde gerçekleştirileceğini düzenlemektedir.

Yapılan inceleme sonucunda "Bayilik Sözleşmesi"nin bayinin ticaret özgürlüğünü kısıtlayan hükümler içerdiği görülmüş ve bu hükümlere aşağıda yer verilmiştir:

- Bayi sözleşme konusu ürünlerin tüketiciler ve sair yetkili satıcılar dışındaki üçüncü kişilere satışını yapmayacaktır (madde 5).
- Sözleşme konusu Emteayı Şirketin yazılı iznini almaksızın mağaza dışında satmayacak ve pazarlamayacaktır (madde 3.1).
- Sözleşme yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yıl süre ile Bayi Şirket tarafından üretilecek ya da ürettirilecek Emteayı imal etmeyecek ve ettirmeyecektir. Bayi Mağaza'da sözleşme konusu Emtea dışında hiçbir emtea satmayacak, teşhir etmeyecek, tanıtmayacak, pazarlamayacak ve benzeri herhangi bir teşebbüste bulunmayacaktır. Mağaza Şirket veya bir başka Boyner Grubu şirketince kiralanıp Bayi'nin istifadesine verilmiş ise bu durum devam ettiği sürece hüküm geçerli olacaktır (madde 7.1).
- Bayi Sözleşme'nin sona ermesinden itibaren 6 ay süre ile Mağaza'da doğrudan ya da dolaylı olarak tüketici bakımından Emtea'ya eşdeğer sayılan ürünleri imal etmeyecek, ettirmeyecek, tanıtmayacak, toptan veya perakende olarak satmayacak ve herhangi bir suretle pazarlamayacaktır (madde 11.5).

Bu düzenlemeler çerçevesinde, bildirim konusu anlaşmanın içerdiği bayinin yeniden satış yapacağı müşterilerine ve yere ilişkin kısıtlamalar ile bayiye getirilen rekabet yasağı 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırıdır. Bu nedenle bildirim konusu sözleşmeye menfi tespit belgesi verilmesi mümkün değildir.

H.3.2. Muafiyet Deęerlendirmesi

2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"nin 2. maddesinde hangi tür anlaşmaların "dikey anlaşma" olarak kabul edileceği ve bu Tebliğ'de öngörülen koşulları sağlaması kaydıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan grup olarak muaf tutulacağı belirtilmiştir.

Yukarıda H.3.1. nolu bölümde amaçları belirtilen "Bayilik Sözleşmesi" 2002/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde yer verilen üç ana unsuru taşıması nedeniyle 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında "dikey anlaşma" niteliğindedir.

04-22/234-50

2002/2 sayılı Tebliğ'in "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde seçici dağıtım sisteminin tanımı yapılmıştır. Bu tanım,

- sağlayıcının, anlaşma konusu malları veya hizmetleri sadece belirlenmiş kriterlere dayanarak seçtiği dağıtıcılara doğrudan ya da dolaylı olarak satmayı taahhüt ettiği,
- bu dağıtıcıların da söz konusu malları veya hizmetleri yetkilendirilmemiş dağıtıcılara satmamayı taahhüt ettiği

bir dağıtım sistemi olarak iki unsurdan oluşmaktadır.

BBA Beymen'in bayilerinin seçiminde temel bazı kriterleri bulunmaktadır. Bu kriterlere göre;

- Mağaza'nın yerinin ve dekorasyonunun BBA Beymen tarafından onaylanmış olması gerekmektedir (madde 4.1).
- Bayi Mağaza'nın iç ve dış dekorasyonunu BBA Beymen tarafından hazırlanmış dekorasyon planına göre ve BBA Beymen tarafından onaylanmış malzemeleri kullanmak suretiyle yapacaktır (madde 4.2).
- Mağaza'nın faaliyete geçebilmesi ve/veya faaliyetini sürdürebilmesi için iç-dış dekorasyonun; vitrin, stand, manken, raf ve sair her türlü teşhir ünitesi, malzeme ve aksamının BBA Beymen tarafından yazılı olarak onaylanması gerekmektedir (madde 4.2).
- Bayi, BBA Beymen tarafından bildirilecek donanım ve yazılım standartlarına uygun bilgi işlem sistemini kurmak ve istendiğinde yenilemekle yükümlüdür (madde 8.3).
- Bayi Mağaza'da cins, renk, model, ebat ve adet itibarıyla her zaman yeterli Emtea'nın satışa hazır bulunduracak ve BBA Beymen tarafından belirlenmiş aylık-yıllık satış hedeflerine ulaşılması gereklerini göz önünde tutacaktır (madde 2.3).
- Bayi bu sözleşmeden doğmuş, doğacak her türlü borçlarının teminatını oluşturmak üzere türünü ve tutarını BBA Beymen'in belirleyeceği teminatı BBA Beymen'e tevdi edecektir (madde 9.1).

Bildirim konusu sözleşme ile BBA Beymen yukarıda sayılan kriterleri sağlayan bayilerine sözleşme konusu ürünleri tedarik etme yükümlülüğü altına girmektedir. Seçici dağıtım sisteminin ikinci unsuru ise dağıtıcıların söz konusu malları veya hizmetleri yetkilendirilmemiş dağıtıcılara satmamalarıdır. İlgili sözleşmenin "Yorum ve Temel Hükümler" başlıklı bölümünün 5. maddesinde yer verilen düzenlemeye göre;

"...Bayi'nin Mağazası ...satış mağazaları sisteminin bir parçasıdır ve sistemin temel yapısı Marka'lı ürünlerin tüketiciler ve sair yetkili bayiler dışındaki üçüncü kişilere satılmaması ilkesine dayanmaktadır."

04-22/234-50

Bu düzenleme çerçevesinde bayilerin sözleşme konusu ürünleri yetkili olmayan dağıtıcılara satmamaları gerekmekte, böylece seçici dağıtımdan bahsedilebilmesi için 2002/2 sayılı Tebliğ'in öngördüğü ikinci unsur da sağlanmaktadır. Diğer yandan "bir seçici dağıtım sistemi üyelerinin yetkili olmayan dağıtıcılara satış yapmalarının kısıtlanması" Tebliğ'in 4(b) maddesinde belirtilen üçüncü istisnadır ve bu çerçevede anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışına çıkararak sınırlamalar arasında yer almamaktadır.

"Bayilik Sözleşmesi"nin grup muafiyeti kapsamında sayılabilmesi için, diğer hükümlerinin de ilgili tebliğde belirtilen koşulları taşıyıp taşımadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla üzerinde durulacak ilk düzenleme olan sözleşmenin 3.2. maddesine aşağıda yer verilmiştir.

"Şirket, her Kış/Yaz Sezonu'nda ve belirleyeceği indirim dönemlerinde, aynı/benzer hal-koşullardaki bayiler arasında ve tüketiciler nezdinde uygulama bütünlüğü sağlanmasını temin amacı ile Emtea için satış fiyatları önerir."

2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi ile taraflardan herhangi birinin baskısı veya teşvik etmesi sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla sağlayıcının azami satış fiyatını belirlemesine ya da satış fiyatı tavsiye etmesine izin verilmiştir. Ancak sağlayıcı tarafından alıcıya önerilen fiyatların tavsiye fiyat olma niteliğinin ötesine geçmemesi, bu çerçevede alıcılara, anlaşma konusu ürünleri tavsiye edilen fiyattan satmaları konusunda herhangi bir baskı ya da yaptırım uygulanmaması gerekmektedir. Bu yönüyle "Bayilik Sözleşmesi"nin 3.2. maddesindeki fiyat önerisi, BBA Beymen'in bayilerine yönelik uygulamaları neticesinde sabit ya da asgari fiyata dönüşmemesi koşuluyla grup muafiyeti kapsamında bir sınırlamadır.

"Bayilik Sözleşmesi"nin 7.1. maddesi,

"Bayi Şirket tarafından üretilecek veya ürettirilecek Emtea'yı imal edemez ve ettiremez.

Bayi Mağaza'da Sözleşme konusu Emtea dışında hiç bir emtea satamaz, teşhir edemez; tanıtamaz, pazarlayamaz ve benzeri herhangi bir teşebbüste bulunamaz. İşbu hüküm Sözleşme yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yıl süre ile uygulanır; Mağaza Şirket veya bir başka Boyner Grubu şirketince kiralanıp Bayi'nin istifadesine verilmiş ise bu durum devam ettiği sürece hükmün tatbikine devam olunur."

şeklinde düzenlenmiştir. 2002/2 sayılı Tebliğ esas olarak beş yıla kadar olan rekabet etmeme yükümlülüğüne izin vermektedir. Yukarıdaki düzenlemeyle bayilere getirilen rekabet etmeme yükümlülüğünün süresi 5 yıl ile sınırlandırılmıştır. Bu yönüyle söz konusu yükümlülüğün süresi 2002/2 sayılı Tebliğ ile uyumludur. Ayrıca "Bayilik Sözleşmesi"nin 10.1. maddesinde sözleşme süresinin 2 yıl olduğu, taraflarca fesh edilmediği takdirde birer yıllık sürelerle uzayacağı, ancak 7.1. maddesinin 2. paragrafının başka bir deyişle bayilere

04-22/234-50

getirilen 5 yıllık rekabet yasağının saklı olduğu ifade edilmiştir. Söz konusu hüküm uyarınca anlaşma, taraflarca fesh edilmemesi durumunda, beş yıldan daha uzun bir süre zarfında uygulanabilme imkanına sahip iken, 7.1. maddenin saklı tutulması, rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin 5 yıl ile sınırlı kalmasını, bu sürenin zımnen uzamamasını böylece 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygun olmayan belirsiz süreli bir rekabet yasağının ortaya çıkmasını engellemektedir.

Rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin 5 yıla sınırlı olması gereğinin istisnası Tebliğ'in 5 (a) bendinin üçüncü paragrafında yer almaktadır. Buna göre; alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini yürütürken kullanacağı tesis sağlayıcıya aitse ya da tesis alıcıya, sağlayıcının, alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü bir kişiden elde ettiği aynı veya şahsi bir kullanım hakkı çerçevesinde veriliyorsa, söz konusu tesisi kullandığı süre boyunca alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğü getirilebilmektedir. Bu yönüyle "Bayilik Sözleşmesi"nin 7.1. maddesindeki *"Mağaza Şirket veya bir başka Boyner Grubu şirketince kiralanıp Bayi'nin istifadesine verilmiş ise bu durum devam ettiği sürece hükmün tatbikine devam olunur."* düzenlemesi Tebliğ'in izin verdiği sınırlamalar arasında yer almaktadır.

2002/2 sayılı Tebliğ'in 5(b) bendi uyarınca genel ilke, anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğü getirilemeyeceği şeklinde olmakla birlikte, aynı bendin ikinci paragrafında yasaklamanın anlaşma konusu mal ya da hizmetlerle rekabet eden mal ve hizmetlere ilişkin olması, anlaşma süresince alıcının faaliyette bulunduğu tesis ya da arazi ile sınırlı olması ve sağlayıcı tarafından alıcıya devredilen know-how'ı korumak için zorunlu olması durumunda anlaşmanın sona ermesinden itibaren bir yıllık rekabet yasağına izin verilmektedir.

"Bayilik Sözleşmesi"nin 11.5. maddesinde yer alan; *"Marka(lar), Standartlar ve Prensiplerin korunması için zorunluluk arz ettiğinden, Bayi, Sözleşmenin sona ermesinden itibaren altı ay süre ile Mağaza'da doğrudan veya dolaylı olarak tüketici bakımından emtiaya eşdeğer sayılan ürünleri imal edemez, ettiremez, tanıtamaz, toptan veya perakende olarak satamaz ve herhangi bir surette pazarlayamaz."* hükmü anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin 6 aylık rekabet etmeme yükümlülüğü getirmektedir. Anlaşma konusu malla rekabet eden mallara ilişkin olan ve anlaşma süresince alıcının faaliyette bulunduğu tesis ile sınırlı olan bu rekabet etmeme yükümlülüğü, aynı zamanda, BBA Beymen'in sözleşmede "Prensipler", "Standartlar" ve "Uygulama Esasları" şeklinde başlıklandırılmış olan ve know how niteliğinde olduğu anlaşılacak bilgi ve tecrübelerini korumak amacına yöneldiğinden 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5(b) bendinin ikinci paragrafında sayılan şartları taşımakta ve grup muafiyetinden yararlanmaktadır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

04-22/234-50

BBA Beymen Boğaziçi Alboy Mağazacılık Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin "Benetton" markalı ürünlerin dağıtımını yapmak üzere bayi niteliğindeki teşebbüslerle imzaladığı "Bayilik Sözleşmesi"nin, 2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.